

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: J.M. Bronsveld

Titel: De wraak van Ralph Roxburgh

Druk: 1

159 blz.

Dit is een uitnemend boek voor onze tijd. Jongelieden tusschen de 15 en 20 jaar zullen het met genot lezen, terwijl het om zijn actualiteit ook voor ouderen van bijzonder nut kan zijn. Ralph Roxburgh is een pachter in Engeland. Zijn zaken gaan achteruit. Door de opruiing van anarchisten wordt hij hoe langer hoe meer met haat en wrok vervuld tegen graaf Haviland, wiens voorouders de hoeve Roxburgh hebben gekocht. Zijn verloofde Dina Pemberton treedt tegen zijn zin in dienst op het kasteel van den graaf. Zij waarschuwt hem en omringt hem met liefde, maar niets helpt. Hij is zoo verstrikt in de drogredenen van anarchisten en voorstanders van landnationalisatie en zoo met vijandschap tegen den graaf vervuld, dat hij, als hem de huur van zijn pachthoeve opgezegd wordt, op wraak zint. Zijn plan brengt hij ten uitvoer. De helsche machine wordt in het venster van des graven werkkamer gezet. Dina ziet de machine daar. Ze wil haar wegdragen, om haar meester en haar beminde te redden, maar voordat ze het werktuig in den vijver heeft kunnen werpen, ontploft het. Zij wordt blind en verminkt. Ralph verneemt na eenige dagen het resultaat van zijn aanslag. Nu wordt hij bevreesd. Zijn geweten begint te spreken. Hij zoekt raad bij Ds. Bartram, belijdt zijn misdaad en wordt door den predikant op de genade des Heeren gewezen, die den grootste der zondaren om de verdiensten van Christus redden wil van 't verderf. Na een hevige ziekte ontmoet Ralph Dina weer. De Heere heeft Ralph teruggebracht en tot zich getrokken, en beiden, Dina en Ralph, beloven elkander bij vernieuwing trouw en genieten reeds bij voorbaat van de weldaden Gods en van de liefdeblijken, door den graaf en de gravin Haviland hun in rijke mate betoond. In tegenstelling met de gewone stof, die in Zondagsschoollectuur wordt behandeld, vindt men in dit boek, door mevrouw BRONSVELD verdienstelijk vertaald, een poging, om het karakter van den socialen strijd toe te lichten en een oplossing der sociale kwestie aan te geven. Wij juichen dit pogen ten zeerste toe. Jammer is het, dat mevrouw BRONSVELD niet liever een bewerking, dan een vertaling gegeven heeft. Nu maken wij kennis met Engelsche toestanden op landbouwgebied, die ons eenigszins vreemd toeschijnen. Dit belet ons echter niet, het boek dankbaar te aanvaarden. Het verloop der geschiedenis is zeer geregeld en vraagt van den lezer geen al te groote goedwilligheid, om aan te nemen, dat het alzo ging. De personen en toestanden zijn zeer natuurlijk geteekend. Een weinig meer actie, en wat minder redeneering had den vorm o.i. aantrekkelijker gemaakt. Toch komen er ook wel gepenseelde teekeningen in voor. Vooral de hoofdstukken 8 en 9 zijn pakkend geschreven. De stijl is vloeiend. Maar de zuiverheid van taal en stijl laat hier en daar te wenschen over. Wij troffen aan: korten bovenlip (blz. 20); bezoeken maken (23); het opvallende gelaat (34); hij was niet iemand, die in overijling handelt (39); winsten afwerpen (56); onderbreken, een Germanisme (63); een schandelijk vergrijp van (in stede van: aan) het recht en de vrijheid; neventgebouwen voor bijgebouwen; opname voor opnemings; geen middelen had kunnen redden (106); wier zonden gewasschen zijn, voor: die van hunne zonden gewasschen zijn (139) enz. De uitvoering is zooals men die maar wenschen kan. Keurige omslag. Heldere druk. Fijne, duidelijk sprekende plaatjes. Alleen is Ralph op het titelblad veel ouder en norscher dan op het plaatje tegenover blz. 9. De strekking is uitnemend. De holheid en het zwevende der anarchistische theorieën komt duidelijk uit, alsook dat menige rijke wel terdege een oog en een hart voor de nooden en het lijden der armen heeft. Bovendien blijkt, dat alleen de vreeze Gods armen en rijken het hart met vrede vervullen kan. In de gesprekken, die in dit boek voorkomen, hebben wij achter sommige uitdrukkingen een vraagteken gezet. Op pag. 101 en 102 wordt de liefde der vrouw tot haar man, waardoor zij hem "door dik en dun volgt", bij de liefde Gods vergeleken, die ook blijft liefhebben trots ongehoorzaamheid en afwijking. Van de natuur der vrouw wordt gezegd, dat zij

misschien een klein weinig op de natuur Gods gelijk. Over 't algemeen komt het ons voor, dat de liefde, waarvan in dit boek gesproken wordt, ook die van Dina tot Ralph, niet altijd geheiligd is door het geloof in den Heere Jezus Christus. Ook wordt eigen verdorvenheid, de boosheid des harten weggeredeneerd door uitdrukkingen als deze: "ik geloof eigenlijk, dat niet jij, maar een booze geest het deed" (blz. 152). Gelukkig, dat bij den oppervlakkigen geest, die ook dit Engelsche boek ademt, waardoor b.v. te weinig wordt gewezen op de groote tegenstelling tusschen Christendom en Socialisme, de woorden van Ds. Bartram gunstig afsteken. Deze zijn echter ook niet altijd zonder bedenking. Hij spreekt tot Ralph: "Je bent begonnen door daden, zoo niet door woorden den Heiland te verloochenen, die voor je stierf," blz. 81. Op pag. 49 zegt gravin Haviland: "Het is echter een heerlijke gedachte, dat onze gebeden voor hen (die wij liefhebben) altijd verhoord worden, ook al bidden zij zelf niet." Ook hadden wij gaarne wat meer gehoord over den tijd, dien Ralph doorleeft, voor hij tot zekerheid van de vergeving zijner zonden komt. Dit is in den regel het zwakke punt; 't is het ook hier. Dit alles neemt niet weg, dat wij dit boek met blijdschap begroeten en gaarne, zij het ook onder eenig voorbehoud, aanbevelen. Het is een der beste en degelijkste uit de rij en doet den uitgever alle eere aan.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1903
